

ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Περίληψη της γνωμοδότησης του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο με θέμα «Μια νέα εποχή για την αεροπορία — Άνοιγμα της αγοράς αερομεταφορών στην πολιτική χρήση των συστημάτων τηλεχειριζόμενων αεροσκαφών με ασφαλή και βιώσιμο τρόπο»

(Το πλήρες κείμενο της παρούσας γνωμοδότησης διατίθεται στα αγγλικά, στα γαλλικά και στα γερμανικά μέσω του δικτυακού τόπου του ΕΕΠΔ στη διεύθυνση (www.edps.europa.eu))

(2015/C 48/04)

I. Εισαγωγή

I.1 Διαβούλευση με τον ΕΕΠΔ

1. Στις 8 Απριλίου 2014, η Επιτροπή ενέκρινε ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο με θέμα «Μια νέα εποχή για την αεροπορία - Άνοιγμα της αγοράς αερομεταφορών στην πολιτική χρήση των συστημάτων τηλεχειριζόμενων αεροσκαφών με ασφαλή και βιώσιμο τρόπο» (στο εξής «η ανακοίνωση») ⁽¹⁾.
2. Τα συστήματα RPAS ανήκουν στην κατηγορία των μη επανδρωμένων εναέριων συστημάτων. Με άλλα λόγια, πρόκειται για αεροσκάφη που μπορούν να ίπτανται χωρίς τη φυσική παρουσία χειριστή. Ως επί το πλείστον, δεν χρησιμοποιούνται ως απλό εναέριο σύστημα, είναι δε εφοδιασμένα με συσκευές όπως μηχανές λήψης εικόνας, μικρόφωνα, αισθητήρες και σύστημα δορυφορικής πλοήγησης GPS, τα οποία δεν αποκλείεται να επιτρέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
3. Όπως αναλύεται περαιτέρω στην παρούσα γνωμοδότηση, τα δικαιώματα προστασίας της ιδιωτικής και της οικογενειακής ζωής, καθώς και το δικαίωμα προστασίας των δεδομένων, τα οποία κατοχυρώνονται στο άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ισχύουν και σε σχέση με την αναδυόμενη αυτή τεχνολογία. Επιπλέον, καθώς τα τηλεχειριζόμενα εναέρια συστήματα διαθέτουν τις ίδιες δυνατότητες πραγματοποίησης σοβαρών παρεμβάσεων σε βάρος των δικαιωμάτων προστασίας της ιδιωτικής και της οικογενειακής ζωής, καθώς και του δικαιώματος προστασίας των δεδομένων, με τις επιγραμμικές τεχνολογίες οι οποίες απασχόλησαν το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις υποθέσεις *Digital Rights Ireland* ⁽²⁾ και *Google Spain κατά AEPD* ⁽³⁾, πρέπει να τύχουν ενδελεχούς εξέτασης.
4. Ως εκ τούτου, ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι ζητήθηκε η γνώμη του επί της παρούσας ανακοίνωσης από την Επιτροπή.

IV. Συμπεράσματα

65. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι ζητήθηκε η γνώμη του επί της παρούσας ανακοίνωσης από την Επιτροπή και επισημαίνει ότι οι πολιτικές χρήσεις των συστημάτων RPAS καλύπτουν το σύνολο των τομέων που δεν καλύπτουν οι στρατιωτικές χρήσεις και, επομένως, δεν περιορίζονται στις εμπορικές χρήσεις. Εκφράζει επίσης την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η ανακοίνωση δεν περιορίζεται στην ανάδειξη των κοινωνικών και οικονομικών οφελών που συνεπάγεται η πολιτική χρήση των συστημάτων RPAS, αλλά επισημαίνει επίσης ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων προστασίας της ιδιωτικής ζωής, των δεδομένων και της ασφάλειας αποτελεί βασικό προαπαιτούμενο για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των εν λόγω οφελών προς την υποχρέωση διάδοσής τους στο σύνολο της κοινωνίας.
66. Τα συστήματα RPAS πρέπει να διακρίνονται από τα αεροσκάφη και τα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης (CCTV), καθώς η «φορητότητα και ο διακριτικός χαρακτήρας» τους επιτρέπουν τη χρησιμοποίησή τους σε πολύ περισσότερες περιπτώσεις. Εξάλλου, η λειτουργία τους μπορεί να συνδυάζεται με άλλες τεχνολογίες, όπως είναι οι μηχανές λήψης εικόνας, οι αισθητήρες Wi-Fi, τα μικρόφωνα, οι αισθητήρες βιομετρικών δεδομένων, τα συστήματα GPS, τα συστήματα ανάγνωσης διευθύνσεων IP και τα συστήματα ραδιοσυχνικής αναγνώρισης (RFID), οι οποίες στο σύνολό τους παρέχουν τη δυνατότητα επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως πανίσχυρα εργαλεία παρακολούθησης.

⁽¹⁾ COM(2014) 207 final της 8.4.2014.

⁽²⁾ Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-293/12 και C-594/12, *Digital Rights Ireland Ltd κατά Minister for Communications, Marine and Natural Resources, Minister for Justice, Equality and Law Reform, The Commissioner of the Garda Síochána, Ireland and the Attorney General*, και *Kärntner Landesregierung, Michael Seitlinger, Christof Tsohohl κ.λπ.*, απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 8ης Απριλίου 2014 (ατήσεις προδικαστικής αποφάσεως που υπέβαλαν το High Court of Ireland (Ιρλανδία) και το Verfassungsgerichtshof (Αυστρία)).

⁽³⁾ Απόφαση C-131/12, *Google Spain SL, Google Inc. κατά Agencia Española de Protección de Datos (AEPD)*, απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Μαΐου 2014.

67. Ως εκ τούτου, ο ΕΕΠΔ επισημαίνει ότι οι χρήσεις των συστημάτων RPAS που συνεπάγονται την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα συνιστούν κατά κανόνα παρεμβάσεις στην άσκηση του δικαιώματος προστασίας της ιδιωτικής και της οικογενειακής ζωής το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (στο εξής «ΕΣΔΑ») και στο άρθρο 7 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής «ο Χάρτης»), καθώς θίγουν σοβαρά το κατοχυρωμένο δικαίωμα στην αυστηρά προσωπική και στην ιδιωτική ζωή όλων των ατόμων στην ΕΕ. Επομένως, οι εν λόγω χρήσεις επιτρέπονται μόνο υπό ειδικούς όρους και εγγυήσεις. Εν πάση περιπτώσει, κάθε συνήθης επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται με τη χρήση συστημάτων RPAS στην ΕΕ πρέπει να συμμορφώνεται προς το προβλεπόμενο στο άρθρο 8 του Χάρτη δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και προς το νομικό πλαίσιο προστασίας δεδομένων της ΕΕ.
68. Κατά συνέπεια, οι πρακτικές χρήσεις των συστημάτων RPAS από ιδιώτες στο πλαίσιο ιδιωτικών δραστηριοτήτων εμπίπτουν κατά κανόνα στις απαιτήσεις της οδηγίας 95/46/ΕΚ και σπανίως επωφελούνται της εξαιρέσης που αφορά αποκλειστικά οικιακές δραστηριότητες. Εν πάση περιπτώσει, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να είναι σύνομη από κάθε άποψη ώστε να διασφαλίζεται ο σεβασμός των κανόνων προστασίας δεδομένων. Αυτό συνεπάγεται επίσης την υποχρέωση συμμόρφωσης προς άλλους συναφείς κανόνες σε τομείς του δικαίου όπως το ποινικό δίκαιο, το δίκαιο διανοητικής ιδιοκτησίας, το αεροπορικό δίκαιο ή το δίκαιο προστασίας του περιβάλλοντος.
69. Η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω RPAS για εμπορικούς ή επαγγελματικούς σκοπούς πρέπει να συμμορφώνεται προς την εθνική νομοθεσία για την εφαρμογή της οδηγίας 95/46/ΕΚ.
70. Περαιτέρω, ο ΕΕΠΔ υπενθυμίζει ότι η απλή δημοσίευση δεδομένων στο Διαδίκτυο ή σε εφημερίδα, χωρίς πρόθεση αποκάλυψης πληροφοριών, απόψεων ή ιδεών στο κοινό, δεν εμπίπτει στην προβλεπόμενη στο άρθρο 9 της οδηγίας 95/46/ΕΚ εξαίρεση για την άσκηση δημοσιογραφίας.
71. Οι χρήσεις των συστημάτων RPAS στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου πρέπει επίσης να συνάδουν με το θεμελιώδες δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής ζωής, ώστε οι συναφείς δραστηριότητες να ερείδονται σε σαφείς και προσβάσιμους κανόνες δικαίου, να υπηρετούν τη νομιμότητα, να είναι αναγκαίες για τη δημοκρατική λειτουργία της κοινωνίας και αναλογικές σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Όταν οι εν λόγω δραστηριότητες συνεπάγονται την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, πρέπει να συμμορφώνονται προς τις εγγυήσεις προστασίας των δεδομένων που έχουν θεσπίσει η ΕΕ και το Συμβούλιο της Ευρώπης.
72. Η χρήση των συστημάτων RPAS για σκοπούς συλλογής πληροφοριών πρέπει να συνάδει με τις αρχές της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας.
73. Εν όψει της υπερέχουσας ανάγκης διασφάλισης του σεβασμού προς τις απαιτήσεις προστασίας της ιδιωτικής ζωής, των δεδομένων και της ασφάλειας οι οποίες συνδέονται με τη δυναμικά έντονα παρεμβατική νέα τεχνολογία, ο ΕΕΠΔ φρονεί ότι η Επιτροπή πρέπει να επανεξετάσει τη θέση της περί αναρμοδιότητας όσον αφορά τη ρύθμιση της χρήσης των συστημάτων RPAS με βάρος κάτω των 150 κιλών.
74. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει επίσης την ικανοποίησή του για τις πρωτοβουλίες και τα σχέδια ευαισθητοποίησης που οφείλουν να συνοδεύσουν την εισαγωγή των συστημάτων RPAS στην αγορά μη στρατιωτικών αγαθών και υπηρεσιών της ΕΕ.
75. Ο ΕΕΠΔ συνιστά στην Επιτροπή να ενθαρρύνει τους κατασκευαστές να εφαρμόσουν τις αρχές της προστασίας της ιδιωτικής ζωής εκ κατασκευής και από προεπιλογή, τους δε υπεύθυνους επεξεργασίας δεδομένων να εκπονούν εκτιμήσεις επιπτώσεων της επεξεργασίας στην προστασία των δεδομένων όταν η εν λόγω προστασία ενέχει ειδικούς κινδύνους για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των προσώπων στα οποία αφορούν τα δεδομένα λόγω της φύσης, του πεδίου εφαρμογής ή των σκοπών της.
76. Απαιτείται επίσης η υλοποίηση πρόσθετων δράσεων για την ενθάρρυνση της λήψης μέτρων που θα διευκολύνουν τον εντοπισμό του υπεύθυνου επεξεργασίας δεδομένων του εκάστοτε συστήματος RPAS.

Βρυξέλλες, 26 Νοεμβρίου 2014.

Giovanni BUTTARELLI

Αναπληρωτής Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων